

послуг;

2. Важливість фінансування: недостатнє фінансування є однією з ключових проблем у сфері соціального захисту. Необхідно забезпечити стабільне та адекватне фінансування для забезпечення потреб населення;

3. Потреба у прозорості та відкритості: прозорість та відкритість у використанні бюджетних коштів на соціальний захист є важливими для запобігання корупційним схемам та забезпечення ефективного використання ресурсів;

4. Важливість моніторингу та оцінки: система моніторингу та оцінки результативності соціальних програм повинна бути постійною та ефективною для вчасного виявлення проблем та коригування стратегій;

5. Необхідність партнерства: співпраця між урядом, громадськими організаціями та міжнародними партнерами є важливою для успішної реалізації стратегій соціального захисту.

На основі цих висновків можна підсумувати, що для покращення системи соціального захисту в Україні необхідно використовувати комплексний підхід та здійснити широкомасштабні реформи з метою забезпечення соціальної справедливості та підвищення якості життя громадян.

1. Медяник В. Організаційно-правові засади адміністративно-правового забезпечення державної соціальної політики в Україні : монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 406 с.

2. Фомічов К. Адміністративно-правовий аналіз суб'єктного складу формування державної політики у сфері соціальної захищеності осіб з інвалідністю. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 3. С. 185–190. URL : <https://er.dpuvs.in.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12171/30.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

3. Конституція України : з офіц. тлумаченням Конституц. Суду України. Київ : Ліра, 2006. 96 с.

4. Законодавство України про соціальний захист населення : офіц. вид. Київ : Парлам. вид-во, 2000. 224 с.

5. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.

6. Медяник В. Адміністративно-правове забезпечення державної соціальної політики в Україні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 424 с.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/390-392

Роман МИРОНЮК

професор кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Повноцінне військове вторгнення росії на територію України внесло значні зміни в порядок нормального функціонування українського суспільства і зумовило необхідність вжиття заходів щодо підвищення обороноздатності, консолідації органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення безпеки громадян в умовах воєнного стану, особливо на територіях, які наближені до лінії оборони. Створення належних умов безпечного середовища на місцевому рівні неможливо без системної та ефективної взаємодії поліції з органами місцевої влади. Передусім така взаємодія дозволяє працювати ефективно, виступає чинником суспільної довіри, без якої неможливо створити належні умови для розвитку громад, забезпечити належний рівень правопорядку. Таким чином, можна дійти висновку про те, що діяльність Національної поліції України щодо створення безпекового середовища здійснюється на засадах партнерства в тісній співпраці з органами місцевої

влади, органами місцевого самоврядування з метою створення та підтримання належного режиму правопорядку та сприяння в правоохоронній діяльності підрозділам поліції з урахуванням державних і місцевих інтересів.

Правова основа взаємодії поліції з органами місцевої влади, зокрема у сфері забезпечення публічної безпеки громад, урегульована окремими положеннями Конституції України [1], законами України «Про Національну поліцію» [2], «Про місцеве самоврядування в Україні» [3], «Про місцеві державні адміністрації» [4]. Крім того з 15 березня 2022 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до законів України» «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою вдосконалення діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану», яким було доповнено повноваження поліцейських під час воєнного стану, зокрема, зазначено, що поліцейські уповноважені: «у межах компетенції здійснювати розмінування, що має оперативний характер (виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів, щодо яких є підстави вважати, що вони є предметами, знаряддями чи засобами вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень); організувати роботу з надання, позбавлення та підтвердження допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт; здійснювати техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, в тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху; здійснювати представництво та забезпечувати виконання зобов'язань України в Інтерполі та виступати як Національне центральне бюро Інтерполу; здійснювати співробітництво з Європолем та діяти як Національний контактний пункт між компетентними органами України та Європолем; організувати взаємодію правоохоронних органів та інших державних органів України з Інтерполем та Європолем, а також компетентними органами інших держав з питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу; здійснювати збирання біометричних даних осіб» [5].

В цілому аналіз законодавчих засад діяльності поліції та органів місцевої влади та практики їх реалізації дають можливість виокремити найбільш актуальні форми їх взаємодії в умовах воєнного стану на регіональному рівні, такі як: 1) взаємодія поліції з громадськими формуваннями з охорони громадського порядку, силами територіальної оборони, Національною гвардією (в містах, населених пунктах, об'єднаних територіальних громадах) на деокупованих територіях, територіях, наближених до військових дій, та в місцевостях, з яких відбувається примусове виселення; 2) взаємодія з Національною гвардією та силами територіальної оборони щодо організації діяльності з перевірки документів у осіб для встановлення їх особистості та документів на вантаж в межах блокпосту – дорожнього укріпленого контрольно-пропускного пункту із озброєною охороною, здатного самостійно тримати кругову оборону; 3) здійснення патрулювання вулиць, парків, скверів, прибудинкових територій, облаштованих укриттів з метою виявлення вибухонебезпечних об'єктів; 4) спільно з Служби безпеки України здійснення оперативно-розшукових заходів, спрямованих на виявлення осіб, які здійснюють наведення зброї агресора на об'єкти енергетика життєзабезпечення (в межах роботи таких об'єктів); 5) спільно з ОМС та Державною службою з питань надзвичайних ситуацій проведення роз'яснювальної роботи в освітніх закладах щодо дій у випадку виявлення вогнепальної зброї та вибухонебезпечних об'єктів; 6) взаємодія з Національною гвардією та силами територіальної оборони щодо організації діяльності з перевірки документів у осіб для встановлення їх особистості під час комендантської години; 7) взаємодія поліції з ОМС, ДСНС щодо покращення умов доступу до укриттів та забезпечення безпеки осіб, які в них перебувають; 8) взаємодія поліції, підрозділів Національної гвардії, підрозділів військової служби правопорядку з забезпеченням доступу на територію громад зброї та боєприпасів з територій, на яких тривають активні бойові дії, та виявлення порушення правил дорожнього руху військовослужбовцями; 9) взаємодія поліції з ДСНС щодо ліквідації наслідків пожеж, руйнувань будівель, спасіння життя людей, звільнення їх з-під завалів та надання домедичної допомоги; 10) взаємодія поліції, підрозділів Національної гвардії щодо дотримання вимог комендантської години; 11) взаємодія поліції з територіальними органами СБУ щодо виявлення колаборантської діяльності; 12) взаємодія поліції з органами прокуратури, СБУ щодо досудового розслідування воєнних злочинів; 13) розшук, затримання і доставлення до районних (міських) центрів комплектування Збройних Сил України громадян, які ухиляються від виконання військового обов'язку, за зверненням органів місцевого самоврядування та ТЦК.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.
3. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09 квітня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20–21. Ст. 190.
5. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану : Закон України від 15 березня 2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>.

УДК 351.741/746.1:351.941

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/392-394

Вадим ТОРІЧНИЙ

професор кафедри національної безпеки та управління,
доктор наук з державного управління, доцент

Клавдія ТУШКО

доцент кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
доктор педагогічних наук, професор

**ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕМОКРАТИЧНОГО ЦИВІЛЬНОГО
КОНТРОЛЮ У ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ**

Сутність демократичного цивільного контролю у секторі безпеки та оборони полягає в поєднанні зовнішніх та внутрішніх елементів, а основними критеріями щодо здійснення такого контролю є нормативно-правові документи та морально-етичні цінності та норми, система загальнолюдських цінностей тощо.

Таким чином, зміст демократичного цивільного контролю як наглядово-перевірочний та конструктивно-творчий інструмент відображає змістовно-функціональні особливості сектора безпеки та оборони.

Демократичний цивільний контроль поєднує у собі такі важливі аспекти, як загальне та конкретне, громадське та особистісне, які є взаємозалежними між собою. Це означає, що у секторі безпеки та оборони громадське та особистісне у контролі (нагляді) повинні співпадати. Демократичний цивільний контроль за такого тлумачення є одночасно і суспільним, і особистісним феноменом, в якому від суспільного залежить його глибина, а від особистісного – унікальність та багатогранність. Проаналізована діалектична природа демократичного цивільного контролю підтверджує зорієнтованість контролю на загальне, а також на бажання забезпечити безпеку окремих осіб, їхніх прав та свобод, тобто активно врахує потреби конкретних людей.

Слід звернути увагу на термін «демократичний» у визначенні демократичного цивільного контролю, який означає включення в сферу державного управління широких кіл населення завдяки виконанню контролюючих функцій. Саме існування цивільного контролю є ознакою демократичності соціуму та одним із напрямів становлення громадянського суспільства, що сприяє розвитку демократичних та політичних інституцій.

Завданням демократичного цивільного контролю на сучасному етапі розвитку суспільства, і українського зокрема, є сприяння розв'язанню проблем щодо: захисту прав і свобод людей; підвищення соціальної активності громадян у державній діяльності; забезпечення ефективності системи органів державної влади; зростання рівня громадської